

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK – Contich

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 344 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneelspeelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. — 306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308. De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven. 310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Teekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan. — 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeerovers. — 321. Het Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen. — 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avontuur. — 327. De Reis in den nacht. — 328. De Zwarte Bende. — 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare soldaat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonderland. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Haven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 336. Een brutale feeke. — 337. Vaders vertrouwen. — 338. De vlucht over de Schelde. — 339. Neels' avontuur. — 340. De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342. De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vakantie.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.
UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

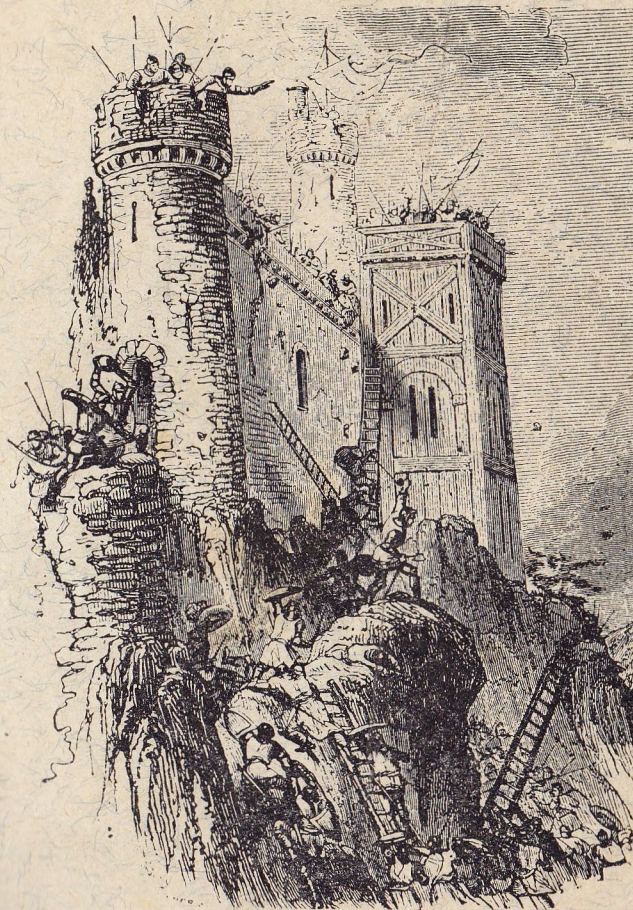
Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert Baesrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 343

A. HANS

Het Beleg van den Ravenburg

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

Het beleg van den Ravenburg

I.

Er werd te Leuven een steekspel gehouden. En toen — 't is zes honderd jaar geleden — gingen de menschen er naar kijken, als nu naar een sportfeest.

't Zwermden van volk te Leuven, waar de hertog van Brabant woonde en nu ook veel graven, baronnen en andere edelen van elders vertoefden.

Zulke edelen kampten met elkaar. Ze zaten te paard en waren gewapend met lange lansen en moesten trachten elkaar uit 't zadel te stooten.

In spanning werd zulk een steekspel gevolgd. Op de beste plaatsen zaten de hertog, de hertogin, edelen van zijn hof, voornamen dames. Maar ook de burgers, werklieden en buitenlieden mochten kijken. Dicht bij het strijdperk stonden tenten en kramen en leek het wel kermis.

— Nu is onze heer aan de beurt, zei een kloetke boer tot zijn zonen. Zie, ridder van Boorne

rijdt rond; hij groet den hertog. En die met zijn zwarte wapenrusting is zijn tegenstander.

— Het lijkt wel een reus, vader, merkte een der zonen op.

— Ja, kloek moet hij wel zijn, maar onze heer is zeer behendig... De kamp begint...

't Werd stil onder de menigte. Ieder keek in spanning naar den strijd. De worsteling duurde lang. Het waren twee kampers, die tegen elkaar opgewassen schenen.

Maar eindelijk barstte gejuich los.

— Onze heer is winnaar, zei de boer tot zijn zonen. De zwarte ridder ligt er! 't Is knap gedaan van ridder van Boorne.

— Is hij uw meester? vroeg een man, die er als een koopman uitzag.

— Ja, antwoordde de landman. Ik woon op een hoeve van ridder van Boorne.

— In den omtrek van Halle? Ik ken den Ravenburg wel.

— Ja, zoo heet het kasteel.

— Nu ik weet niet of ge wel zoo blijde moet zijn over zijn zegepraal. De gevallene is graaf van Donkel... en die vergeeft zoo iets niet licht.

— Maar het is toch in een eerlijken strijd gebeurd...

— Zeker... doch graaf van Donkel is niet eerlijk.

— Wat zou hij dan doen?

— Dat weet ik niet. Heeft uw heer op reis een goed geleide?

— Ja... Meent ge, dat die heer van Donkel ridder van Boorne zou aanvallen?

— Hij is er toe in staat. Een koopman als ik, komt overal en hoort en ziet veel.

— Onze heer zou ook dan zijn man staan, beweerde de boer.

— Ik wil het gelooven... Als hij maar de kans krijgt.

— 't Zou dan een sluipaanval zijn?

— Dat kan... Maar ik praat misschien al te veel... Als gij tot 't geleide van uw heer behoort, wel, ge zijt dan gewaarschuwd.

En de koopman drumde weg.

De boer had toch een somberen indruk van dit gesprek.

— Jacob, zei hij tot zijn zoon, ge hebt dat alles gehoord?

— Ja, vader... Maar het is zeker wel kletspraat.

— Misschien... Gij behoort tot 't geleide van onzen heer. Ge kunt hem morgen, voor ge vertrekt, waarschuwen... Ik keer straks huiswaarts, want moeder is alleen met de meisjes en met Joos, die wel weer niet anders zal doen dan droomen... Zeg den ridder, wat gij gehoord hebt. Wij zullen niet lang meer letten... 't is nog een heel eind weg naar huis.

— Nu, ik zal het doen, vader...

Boer Krijn, zooals de landman heette, ging met zijn jongeren zoon Koen aan een kraam wat eten en drinken en toen verlieten ze het drukke Leuven. Ze moesten zes uur te voet gaan en 't zou minstens elf uur zijn, als ze hun hoeve bereikten.

Ridder van Boorne zou van avond aan een feestmaal blijven.

Den volgenden dag kwam ridder van Boorne

op zijn kasteel terug. Niets had zijn reis gestoord.

Machteld, zijn vrouw, wist het goede nieuws reeds en wenschte haar man geluk met zijn overwinning.

— Ja, er is me groote eer aangedaan, zei van Boorne, en toch ben ik niet zoo heel blijde. Ik heb nu een geduchten vijand: van Donkel.

— Ge hebt hem toch eerlijk overwonnen.

— Ja, na harden strijd. Maar hij kan het niet verkroppen. Gisteravond op het feestmaal, moest hij zijn woede wel bedwingen. Ik las den haat echter in zijn blik. En anderen denken als ik. Jacob, van boer Krijn, vertelde me van morgen, hoe een koopman hem gewaarschuwd had, dat ik op mijn hoede moest zijn voor graaf van Donkel.

— Wat zou hij dan kunnen uitrichten tegen u? vroeg vrouw Machteld.

— Ruzie zoeken... Veel edelen bestoken nu elkaar. De hertog is zwak, en de orde laat veel te wenschen over. Er gebeurt veel, dat onrechtvaardig is. Van Donkel heeft groote macht.

— Vreest ge dan dat hij ons kasteel zou aanvallen?

— Alles is mogelijk, met zulk een trotschen kerel, die steeds bluft op zijn kracht en 't niet kan verkroppen, dat ik hem voor die groote menigte velde.

Er lag dus een schaduw op de vreugde.

Eenige weken verliepen. Ridder van Boorne had nog niets gehoord van graaf van Donkel. Maar toen kwam er een bode. Deze zei, dat graaf van Donkel een hoeve opeischte, bij Nijvel, die aan van Boorne toebehoorde. Van Donkel be-
weerde echter, dat de boerderij binnen zijn gebied lag, zooals nu uit oude stukken bleek.

Ridder van Boorne antwoordde, dat hij deze hoeve niet afstond en de zaak voor den hertog zou brengen.

Hij deed dit en van Donkel kreeg ongelijk... En weer zweeg de graaf een tijd.

II.

Het was een schoone Zaterdag, eenige maanden na het steekspel.

Ridder van Boorne deed een wandeling langs de velden.

— Zoo, domme Joos, ligt gij weer in de zon? vroeg hij aan een knaap van vijftien jaar, die in het gras lag uitgestrekt, bij zijn vader's hoeve.

Eigenlijk behoorde die hoeve aan ridder van Boorne, en boer Krijn, de vader van Joos huurde ze. En hij moest ook heel wat dagen in 't jaar kosteloos voor den ridder werken, zooals het toen de gewoonte was. Maar we zagen te Leuven, dat pachter Krijn veel eerbied had voor zijn meester.

Joos stond recht.

— Ik wacht de koeien, heer, antwoordde hij.

— O, zoo... En ge droomt er bij, hé! Daar houdt gij van, naar ze mij gezegd hebben... Pas maar goed op de dieren.

De ridder wandelde voort. Joos liet zich weer in het gras vallen. De koeien graasden. Joos kon ze rustig hun gang laten gaan. En ja, hij lag dikwijls te denken. Hij wilde gaarne de wereld in... Er moesten elders zooveel schoone dingen te zien zijn. Daarvan had de kosterszoon Klaas verteld, die te Brugge woonde en eens per jaar zijn ouders kwam bezoeken. Joos deugde niet voor het boerenwerk; hij hield er niet van. En daarom noemde men hem dom. Vader was dikwijls onvriendelijk... Joos ware toen zoo gaarne mee gegaan naar 't feest te Leuven, maar vader had spottend gezegd, dat domme jongens niet door de Stadspoort mochten.

— De ridder praat juist als de anderen, bromde Joos. O, 't kan me niets schelen. Ha! wacht maar tot later!

En Joos droomde voort. Hij was echter achter 't riet gekropen. De menschen behoefden hem niet te zien. Ze hadden toch altijd wat op hem aan te merken.

Joos lag daar een heelen tijd. Stemmen wekten hem uit zijn gepeinzen. Hij hief het hoofd op

en zag in het kreupelboschje twee mannen. Deze konden hem niet bemerken.

Joost luisterde naar hetgeen ze bespraken. 't Was over het kasteel van ridder van Boorne, dat ginds op de hoogte stond.

— Wij zullen met een sterke macht moeten zijn om het te overmeesteren, zei de een.

— Maar onze heer heeft nieuwe werktuigen. De muren zijn op veel plaatsen slecht. Er zijn barsten en scheuren in.

— Van Boorne kan zijn slot niet naar behoren onderhouden.

De mannen praatten nog over de omgeving van het kasteel, over de wegen er heen en Joos luisterde aandachtig. Maar hij hield zich doodstil en had zijn hoofd ingetrokken. Die twee kerels waren bespieders. Ze mochten hem niet zien. Ze bleven daar nog een tijd en toen slopen ze langs de beek en door het dennenbosch weg, verder van 't kasteel af. Ze deden zeer geheimzinnig.

Joos bleef nog een tijd liggen en nu dacht hij na over hetgeen hij gehoord had. Neen, hij was niet dom... Hij begreep wat er scheelde...

Ridders en andere edellieden streden dikwijls tegen elkaar. En er was zeker zoo een, die het op het kasteel van heer van Boorne gemunt had, en het nu door die twee vreemde kerels liet bespieden.

— Ik zal alles aan vader vertellen, besloot Joos.

Hij durfde zelf niet naar ridder van Boorne gaan. Hij was schuw voor de knechten.

Vader werkte ginds op den akker. De koeien konden wel een tijd alleen blijven.

Joos liep heen. Zijn vader zag hem. Hij bromde dikwijls op Joos, omdat deze niet als zijn broers en zusters flink op de hoeve meewerkte.

En onvriendelijk riep hij ook nu:

— Laat ge de koeien alleen?

— Vader, ik moet u wat vertellen? hijgde Joos, die hard geloopten had.

— Is er iets met de beesten? Zeg het dan, dommerik! Laat mij niet zoo wachten...

— Neen, neen, vader, maar ik heb iets gehoord. Er waren in 't boschje twee vreemde mannen aan 't spreken...

— Wat hebt ge nu weer gedroomd?

— Ik heb het niet gedroomd, vader, 't is werkelijk gebeurd.

— Wat! Sta dan niet zoo te dubben! Wat hebt ge te vertellen, suffer!

— Die twee vreemde mannen spraken over het kasteel, over een aanval van een leger.

— Wat bazelt ge nu!

— 't Is zoo, vader... Het waren heel zeker spionnen van een anderen ridder, die alles moesten bespieden.

Boer Krijn werd plotseling veel belangstellender.

— Vertel me alles! drong hij aan.

Joos deed het.

— Ja, dat is ernstig nieuws, zei zijn vader toen. En 't is goed, dat ge het me dadelijk komt vertellen. Maar praat er met niemand over! Ge hoort wat ik zeg! Ik zal naar het kasteel gaan. Een half uur geleden is de ridder hier voorbij gewandeld. Hij zal nu thuis zijn. Keer naar de koeien terug, maar nog eens: zwijgen, hoor!

— Ja, vader!

— En als die mannen terug keeren, loop dan naar 't kasteel, om het te zeggen.

Boer Krijn begaf zich naar het slot.

— Ik zou den ridder willen spreken, zei hij tot den portier, die op het voorplein den weg verbeterde.

— Den ridder spreken... Ge weet, dat hij niet altijd lastig wil gevallen worden.

— Frans, het is voor een dringende zaak, hernam Krijn. Geloof me, ik kom niet voor elke kleinigheid.

— Iets van den akker of de hoeve?

— Neen... neen... maar ik kan het u niet vertellen... Zeg eens aan den ridder dat ik hier ben.

— Nu, hij is vandaag nog al goed geluimd.

Maar anders, ge weet het, hij wordt niet gaarne gestoord.

Frans ging naar het hooge huis, dat binnen de tweede gracht stond. De «Ravenburg» heette het slot en het was een sterk kasteel in Brabant, al verviel het nu op veel plaatsen.

De portier keerde terug met de boodschap dat Krijn bij den heer mocht gaan.

Ridder van Boorne zat met zijn vrouw en vier jonge kinderen in een prieel. Het was zulk schoon zomerweer.

De edelman kwam Krijn een eindje tegemoet en vroeg:

— Wat is er, dat gij zoo midden uit uw werk bij mij komt? Ik zag u over een half uur op den akker en toen hadt ge niets te zeggen.

— Toen niet, neen heer, maar nu heb ik ernstig nieuws gehoord.

— Wat zegt ge?

Krijn deelde mee, wat hij van Joos vernomen had. En ridder van Boorne schrok geweldig.

— Dat zullen bespieders van graaf van Donkel zijn, sprak hij. Die valsche vent zoekt al een heelen tijd ruzie met me. Dat is sedert ik hem op het steekspel overwonnen heb. En hij is niet eerlijk. Hij wil zich verrijken ten koste van anderen. Hij eischte een hoeve op bij Nijvel, die mij toebehoort. Hij kreeg ongelijk bij den hertog, en dat heeft nog meer kwaad bloed gezet.

— Ja, heer... de koopman, die aanwezig was bij het steekspel, waarschuwde ons al tegen graaf van Donkel. Mijn zoon heeft het u gezegd.

— Ja, ja, 't is zoo... Van Donkel zal me komen aanvallen. Wel uw Joos is een wakkere knaap. En waarom noemen ze hem dan domme Joos? Ik ben nu gewaarschuwd en dat is al heel veel. We zullen maatregelen nemen... Ik dank u voor uw boodschap. Ge hebt zeer goed gehandeld.

Dien avond was Krijn vriendelijker tegen Joos dan anders.

III.

Den volgenden dag moesten de pachters en werklieden van ridder van Boorne op het kasteel arbeiden.

De muren werden hersteld, en men voerde steenen en hout aan. Ook bracht men allerlei levensmiddelen binnen...

— Zou de ridder een beleg vreezen? vroegen de menschen, die nog niets van de slechte tijding wisten.

Krijn en zijn huisgenooten zwegen op bevel van hun heer.

Twee knechten doolden in de omgeving om op spionnen te letten.

Toen de ridder zijn bevelen had gegeven reed hij zelf naar Leuven om den hertog te spreken. Deze kon den oproerigen graaf tot de orde roepen.

Van Boorne was wel moedig en dapper, doch hield toch meer van vrede dan van strijd. En graaf van Donkel had groote macht.

De hertog was afwezig tot den volgenden morgen en de ridder moest te Leuven overnachten, zeer tot zijn spijt, want hij ware liever thuis geweest.

Jacob en Koen, de oudste zonen van Krijn, waren dien avond met veel anderen op den « Ravenburg » gebleven. Men zou eenige uren rusten en dan voort werken.

Het was voor vrouwe Machteld een teleurstelling dat haar man niet thuis kwam.

— — — — —

Joos had dien avond in een hut doorgebracht. Daar woonde de oude Bette, die men in de streek een heks noemde. Maar Joos wist, dat zij een brave vrouw was. Hij ook werd verstooten als een « dommerik » en zeker bracht een zelfde gevoel hen samen.

Joos verrichtte allerlei bezigheden voor Bette, die hem dan 's avonds verhalen deed waarnaar hij gaarne luisterde.

Joos was nu langer gebleven dan anders, want Bette had een bijzonder boeiende geschiedenis verteld.

— Vader zal wel brommen, dacht de knaap, toen hij langs 't bosch ging.

Plots schrok hij. Tusschen de boomen bewogen zich gedaanten. Joos liet zich op den grond vallen, en kroop in een droge gracht, die langs het bosch liep. Ongezien kwam de wakkere knaap aldus nader. En hij bemerkte veel mannen in het bosch. Hij hoorde dat ze over den «Ravenburg» spraken. Hij vernam uit hun gesprek, dat ze vannacht de groote legermacht van graaf van Donkel verwachtten. Morgen zou het kasteel al ingesloten zijn.

Joos wist genoeg. Hij verliet voorzichtig de gracht en liep toen snel naar het slot. De brug was omhoog en de poort gesloten, maar Frans de portier, zat op den uitkijk, nog steeds zijn meester verwachgend.

— Frans! riep Joos

— Wie is daar? vroeg de portier.

— Ik ben het... Joos van Krijn... laat me binnen...

De portier begreep dat de knaap wel een dringende reden moest hebben, om nu nog te komen, en hij liet hem binnen 't kasteel.

Joos deelde zijn nieuws mee. Frans schrok

erg en bracht hem bij vrouw Machteld. Deze ontstelde ook geweldig.

— Er moet dadelijk iemand naar Leuven, om den ridder te waarschuwen, sprak ze. O, als die soldaten hem maar niet onderwege gevangen genomen hebben! jammerde ze.

Een bode vertrok en ook Joos verliet het slot. Hij kwam nu nog later thuis.

— Waar zijt gij zoo lang gebleven? vroeg zijn vader ontevreden.

Joos vertelde zijn wedervaren.

— De «Ravenburg» wordt dus van nacht al ingesloten, zei Krijn verschrikt. Dan moeten we dadelijk verhuizen, want de woeste soldaten zullen onze hoeve bezetten.

't Werd een heele drukte op de boerderij, en toch moest men alles zoo stil mogelijk doen. Moeder pakte linnen en kleeren bijeen, vader leidde het vee heen. Joos en zijn zusters hielpen flink mee.

Het gezin verhuisde naar de boerderij van Krijn's broer, Pieter, die aan de andere zijde van 't dorp woonde, meer dan een half uur van het kasteel.

Pieter hielp nog om voeder en andere bezittingen van zijn broer te halen. Ze vermeden den boschkant, en werden niet gestoord.

Van slapen kwam er dien nacht niets. Tegen den morgen ging boer Krijn nog eens zien. Toen

hij terug keerde, zei hij, dat het al van vreemde soldaten wemelde rond het kasteel.

— En Jacob en Koen, die nu op het kasteel zijn! kloeg moeder.

— Ze moeten hun plicht doen, sprak Krijn. Bijna al het volk van den omtrek is nu op het kasteel.

IV.

't Was den volgenden dag al na den noon, toen ridder van Boorne het hof van den hertog verliet. De vorst had hem beloofd graaf van Donkel te ontbieden, om hem te bevelen den vrede te bewaren.

Plots zag de ridder een zijner dienaren.

— Wat is er, Filips? Was mevrouw zoo ongerust omdat ik gisteren niet thuis kwam? vroeg van Boorne.

— Heer, ik vrees dat de « Ravenburg » al belegerd wordt, antwoordde de knecht.

— Wat zegt ge!

Van Boorne schrok geweldig. Filips sprak hem over den toestand.

— God geve, dat ik nog op het kasteel kan geraken! zei de ridder. Laten we ons haasten.

Wat draafden de paarden.

Maar in de eigen streek, moesten meester en

dienaar hun vaart matigen, want ze konden hier in handen van den vijand vallen.

Zij maakten een omweg, en kwamen nabij 't dorp. En daar vernam ridder van Boorne, dat zijn kasteel reeds geheel ingesloten was door de soldaten van graaf van Donkel.

— Dus kan ik niet meer bij vrouw en kinderen en bij mijn volk! kloeg van Boorne.

Hij zond zijn dienaar naar Leuven, om den hertog te boodschappen, dat de aanval reeds begonnen was.

Maar hij moest zich verbergen, want graaf van Donkel kon vernemen, dat hij hier was en zou hem dan gevangen laten nemen.

Boer Krijn kwam bij zijn heer en noodigde hem uit mee te gaan naar de hoeve van zijn broer. Men zou er een geheime schuilplaats maken onder de schuur. En in oogenblikken van gevaar kon de ridder zich daar verbergen.

Ridder van Boorne vergezelde zijn trouwen pachter. Krijn en zijn broer groeven een hol in de schuur, legden er een zoldering van hout over en stapelden daarop stroo. Maar voorloopig kon de ridder in 't huis blijven; hij kleeedde zich als een boerenknecht. O, hoe wenschte hij op den « Ravenburg » te zijn, maar hij kon niet door 't vijandelijk leger dringen!

Hij was zeer bekommerd om zijn vrouw en kinderen. Hij dankte Joos voor zijn waakzaam-

heid. Had hij nu maar volk genoeg gehad, dan zou hij van hier uit den graaf van Donkel aanvallen, maar zijn lieden waren op het slot. En op edelen in de buurt moest hij niet rekenen, want de meesten waren bang van den wilden graaf. De hertog was ook een zwakkeling.

Krijn ging nu en dan in de buurt van den «Ravenburg» loeren. De soldaten van graaf van Donkel vielen nog niet aan, maar brachten allerlei materiaal ter plaatse. Ze zaten ook in zijn hoeve genesteld.

— En ik zit hier machteloos, ik kan niets doen! kloeg de ridder. Kon ik me maar in een vogel veranderen om naar huis te vliegen...

Hij wist echter, dat hij op zijn volk ginds rekenen mocht. Berend, de hoofdman van zijn dienaren, was een flinke kerel en zou als een bekwaame aanvoerder optreden. Doch van Boorne dacht met medelijden aan zijn vrouw en kinderen. Joos hoorde hem klagen, en hij vond het treurig, dat de ridder niet naar huis kon.

V.

Joos kon toch niet nalaten naar Bette te gaan. Hij moest gras snijden voor haar geit en andere werkzaamheden verrichten.

— 't Is triestig op den «Ravenburg», zei Joos.

En hij verhaalde wat er daar gebeurde.

Hij vertelde ook, dat de heer van Boorne niet naar huis kon, al verzwegen hij, waar de ridder zich bevond.

Bette wist nog niets. Ze woonde erg eenzaam aan den heidekant, en niemand, buiten den knaap kwam haar bezoeken.

— Ik zou den ridder wel op zijn kasteel kunnen brengen, zei Bette.

Joos keek haar verwonderd aan. Zou Bette dan toch aan tooverij doen, en den ridder mischien op een bezemsteel door de lucht willen voeren, zooals men van heksen vertelde?

— Ik ken het kasteel goed, beter dan de anderen, hernam Bette. Voor deze ridder er woonde, verbleef zijn oom er, en ik ben in dienst van zijn tante geweest... Ja, ja, ik ken het kasteel goed... En er is een geheime gang, die van buiten naar den «Ravenburg» leidt. Als de ridder daar door gaat, komt hij in zijn huis, zonder dat de vijand het merkt.

— En waar is die gang? vroeg Joos nieuwsgierig.

— Ze komt dicht bij het dorp uit in de ruïne van het afgebrande klooster. De gang zal daar nu wel verstopt zijn, maar kan toch open gemaakt worden.

— Dat is ver van het kasteel; de soldaten van graaf van Donkel liggen zoo ver niet.

— O, de gang is heel lang. Moest de vijand weten, dat ze bestaat, hij zou langs daar gemakkelijk op den « Ravenburg » geraken.

— Dat is waar ook Maar, Bette, dat ge me het nooit verteld hebt!

— Van die gang? Ik heb er nooit aan gedacht, maar nu komt me dat voor den geest.

— Dan moet ik het dadelijk aan den ridder vertellen, hernam Joos.

— O, ge moogt, al heeft de ridder niets voor mij gedaan, toen ik bij den dood van zijn oom den « Ravenburg » moest verlaten.

Joos had geen rust meer. Hij moest dat belangrijk nieuws meedeelen. Hij spoedde zich naar de hoeve van zijn oom en deelde alles aan zijn vader mee.

— Die heks heeft u wat wijs gemaakt, meende Krijn.

— O, vader, Bette is geen heks. Ze is een goede vrouw. En als ze dat vertelt, is het zeker waar.

— Ik zal het den ridder eens vertellen.

Van Boorne zat somber op een bovenkamertje. En hij sprong verbaasd op, toen Krijn hem over de gang sprak.

— Daar wist ik niets van, zei hij. Zou die vrouw onzin bazelen!

— Ik kan er niet over oordeelen.

— Roep Joos eens!

De knaap kwam en herhaalde wat Bette hem verteld had.

— Dan moeten we naar de kloosterruïne, besloot de ridder. Als die gang bestaat, is ze een gevaar voor ons, want de vijand kan ze ook ontdekken. En ja, dan geraak ik langs daar in mijn kasteel, en zal die gang sluiten. Vraag uw broer om ons te vergezellen en neem gerief mee om te delven.

— Willen we Bette halen? Ze kan de juiste plaats wijzen?

— Ja, want de ruïne is groot.

Joos stapte ook mee. Bette was dadelijk bereid om den ridder te helpen.

Het groepje trok naar de kloosterruïne. Krijn had een lantaarn meegenomen, die hij in een doek gewikkeld had. De vijand mocht geen lichtje zien.

Zoo bereikte het groepje het puin van 't klooster. dat lang geleden in een oorlog afgebrand was.

— Daar in dien hoek, komt de gang uit, zei Bette, zonder weifelen. Ruim er de steenbrokken maar weg.

En Bette ging heen.

Ook de ridder werkte mee 't Was een heel werk. En men vond inderdaad een opening. Uit dat hol haalde men puin en aarde boven.

— Hier is de trede van een trap, zei de rid-

der. Die vrouw zal toch gelijk hebben.

— Ik geloof het ook, sprak Krijn.

Ze werkten nog ijveriger. En daar vertoonde zich eindelijk de gang.

— Gaat ge mee? vroeg de heer van Boorne. Ge kunt natuurlijk straks terug keeren.

Joos vond het zeer avontuurlijk om door de gang te sluipen.

Hij ook moest zich bukken onder het vochtig gewelf.

Allerlei diertjes kropen over den vloer of op de wanden.

— Dat zal een geheime uitgang geweest zijn in tijd van nood, zei de ridder. Ik ben toch nieuwsgierig waar de gang op den «Ravenburg» uitkomt.

De heer van Boorne verkeerde in hevige spanning. Zou hij straks vrouw en kinderen terug zien en zijn volk kunnen aanvoeren?

De tocht duurde hem lang. Eindelijk bereikten ze weer een trapje. Boven lag er een plank. Krijn stootte er tegen. Het hout was verrot.

Krijn kroop door de opening. Hij stond in den hoek van een kelder, die niet meer gebruikt werd.

De heer van Boorne ging nu voorop. Door de andere kelders kwam hij op de benedenverdieping, in de hal. Juist was Berend, de hoofdman, daar, en deze keek of hij een spook zag.

— Heer... zijt gij het waarlijk?... vroeg hij verbaasd.

— Ja, ja, hoor! Hoe is het met mevrouw en de kinderen?

— O, heel goed, heer... Maar...

— Hoe ik hier gekomen ben? Op mijn voeten, doch langs een wonderlijken weg.

En de ridder sprak over de gang.

— En wij wisten daar niets van, zei Berend. Maar heer, de vijand kan dien weg ook vinden!

— Wij zullen onze maatregelen nemen. De gang moet versterkt worden, maar in tijd van nood, zouden we langs daar van alles kunnen binnen halen en desnoods zelf ontsnappen. We praten er straks wel over. Zeg nu voorzichtig aan mevrouw dat ik hier ben.

Even later omhelsde de ridder zijn echtgenoot en de kinderen.

Krijn sprak zijn zonen. En al het volk was verbaasd over deze verschijning.

Krijn, zijn broer en Joos keerden terug. Ze sloten aan 't ander einde de gang met hout.

VI.

Er waren onbetrouwbare lieden in 't dorp... En ze vertelden aan soldaten van graaf van Donkel, dat ridder van Boorne niet op het kasteel was, maar hier ergens verborgen zat.

Van Donkel, die in een sierlijke tent zat, vernam dit.

— Wij moeten den kerel vinden en dan zal ik hem aan mijn lans rijgen! Dat zal hem leeren mij een verraderlijken stoot te geven als op het steekspel te Leuven, zwetste hij.

En hij liet bekend maken, dat hij het dorp in brand zou steken, als men hem den heer van Boorne niet overleverde.

De menschen vernamen met angst dit nieuws. Men wist niet, dat de ridder bij den broer van Krijn verbleven had.

Van Donkel wilde den volgenden morgen den aanval op den « Ravenburg » beginnen. Als de ridder er zelf niet was, zou het volk zich wel spoedig overgeven, meende hij. Eerst liet hij 't kasteel opeischen.

Van Boorne verscheen zelf op de borstweering.

— Zeg aan uw heer dat hij een roover is, en we hem als een roover zullen ontvangen, antwoordde hij.

Van een afstand had graaf van Donkel hem gezien en gehoord.

— Men heeft mij belogen; de kerel is wel op den « Ravenburg », zei hij. Ha! ik ben een roover! Mannen, ge moogt de heele streek voor uw eigen voordeel plunderen, als van Boorne daar aan dien eik hangt.

Velen, die maar om te stelen in dienst van graaf van Donkel waren getreden, juichten.

De aanval begon. De vijanden hadden in het bosch takkebossen aaneengebonden en sleurden die naar de grachten bij 't kasteel om aldus een soort van vlot te maken, maarop ze dan ladders zouden plaatsen om de muren te beklimmen.

Maar het volk van van Boorne wierp steenen op den aanvaller en schoot met pijlen, en de vijand moest afdeinzen.

Van Donkel raasde van woede. Hij had werktuigen om groote steenen tegen de opgehaalde brug en de poort te slingeren.

— Wij zullen het oude rattennest vernielen! blufte hij.

Weer volgde een geweldige aanval en daartegen konden de verdedigers weinig doen. Maar toch stortte de brug niet neer. 't Werd avond en de vijand nam rust.

— — — — —
Op den « Ravenburg » hield ridder van Boorne raad met Berend, den hoofdman en met Krijn, die door de geheime gang binnen het kasteel gekomen was. Krijn vertelde, dat soldaten van graaf van Donkel al in het dorp kwamen stroopen. Ook het volk dat niet in dienst was van den ridder, toonde zich zeer verbitterd en zou meewerken om den vijand te verdrijven... Als nu de verdedigers vannacht door de gang kwamen, om van Donkel aan te vallen, hielpen velen van de omwonenden mee. Men moest tegelijk van de muren steenen

slingeren naar 't vijandelijk kamp. Van Donkel zou denken, dat troepen van den hertog hulp kwamen bieden. En zoo in den nacht kon men de aanvallers verrassen.

Men praatte een tijd over het plan. Het was een waagstuk, maar het kon gelukken. En men besloot het plan uit te voeren.

Dienaren van den ridder brachten wapens naar de kloosterruïne. Krijn en zijn broer gingen met menschen uit de omgeving spreken, en in korten tijd verzamelden ze een talrijke groep.

— — — — —
't Was bij middernacht. De soldaten van graaf van Donkel lagen in de rust. Eenige schildwachten stonden op hun post. De graaf zelf had met oversten veel gedronken, en sliep in een roes.

Op den toren van den « Ravenburg » sloeg het twaalf uur. Plots slingerde men van de muren steenen naar het vijandelijk kamp. De schildwachten maakten alarm. Versuft sprongen de mannen op.

— Vlug, ze zullen misschien de brug neerlaten en een uitval doen! riep een der oversten.

De graaf werd gewekt.

— Laat me gerust! bromde hij. Het is immers nog geen morgen.

— Men valt van 't kasteel aan, deelde zijn dienaar hem mee.

— Slaat ze dood en laat me slapen, gromde de

bedronken graaf. Is dat oud rattennest nog niet veroverd?

Maar een overste stormde binnen.

— Graaf, we worden niet alleen van 't kasteel, maar ook in den rug aangevallen. Ik vrees dat het de troepen van den hertog zijn! riep hij verschrikt uit.

— Sla den hertog ook dood... en laat mij slapen! schreeuwde de graaf.

De overste nam een kan water en goot dien over den sufferigen graaf uit. Van Donkel sprong razend recht en wilde den overste een vuistslag geven.

— Heer, de troepen van den hertog! waar schuwde deze.

— Wat bazelt ge over den hertog, den lamme! Die durft immers niets tegen me uithalen. En als hij het doet, zal ik hem te Leuven de les lezen. Wat lawaai is dat buiten?

— Heer, we worden van twee zijden aangevallen. Men overrompelt ons kamp!

— Had dat eerder gezegd, uil!

En haastig kleepte van Donkel zich.

— Help me mijn wapenrusting aantrekken, gaper! snauwde hij zijn dienaar toe. En nu slapen we niet meer voor den verwenschten Ravenburg in brand staat. Wat vertelt gij van den hertog? vervolgde hij tot den overste.

— Ik vrees, dat het zijn troepen zijn, die ons

in den rug aanvallen, heer!

— In den rug! Dus ze komen niet uit het kasteel?

— Neen, maar 't is toch in afspraak met van Boorne, want uit het slot bestookt men ons ook.

— Ha, wacht... als het moet, zet ik heel Brabant te vuur en te zwaard...

Van Donkel was eindelijk gereed. Hij sprong buiten. In zijn kamp heerschte echter reeds de grootste verwarring. Veel soldaten, meenend dat een geweldige macht in den nacht opgekomen was, hadden reeds wild de vlucht genomen. De oversten konden geen orde houden. En de mannen van den Ravenburg, versterkt door boeren uit den omtrek, streden dapper. Berend voerde hen aan.

— Slaat de honden neer en morgen moogt ge de gansche streek plunderen, en dan gaan we te Leuven alles weghalen! schreeuwde van Donkel. Vooruit, wij zijn onoverwinbaar!

— Weg met de roovers! riep Berend. Wij laten onze hoeven en huizen niet plunderen. Mannen, redt uw vrouwen en kinderen.

— Maak u bekend. Welke troepen voert gij aan, laffe sluipmoordenaar, die ons geen oorlogsverklaring hebt gedaan! tierde de graaf.

— En hebt gij ridder van Boorne den strijd aangezegd? vroeg Berend.

— Komt ge van den hertog?

— Dat raakt u niet, roover! Gij hebt valsch

den vrede in Brabant verstoord.

— Valt aan! gebod van Donkel. En spaart niemand!

— Heer, ons meeste volk is gevlucht. Stijg te paard en rijd heen. Er is groot gevaar voor uw leven, waarschuwde een overste.

— Gevlucht! Mijn volk!

— Ja, heer.

— Lafaards! Of liegt ge? Zijt ge zelf bang?

— Heer, met mijn leven wil ik u verdedigen! Maar, ik zeg u, dat wij overrompeld worden.

— Van Boorne mag niet overwinnen. Ik wil het niet! Hij heeft me al genoeg gehoond, Ik haat hem!

Berend en zijn mannen drongen steeds verder door. De vijanden, die stand hadden willen houden, vielen of snelden ook weg. Boer Krijn was in de voorste rij.

Hij zwaaide met een geduchten dorschvlegel. Hij hoorde van Donkel razen. En vlug sprong hij nog dichter bij en trof met een hevigen slag den graaf op het hoofd. Met een gil stortte van Donkel neer.

— Genade... dood me niet! kermde hij nog.

Zijn overste wilde hem nog verdedigen, maar rolde ook omver.

— De graaf is gevallen! klonk het.

En nu brak het laatste verzet. Wie nog kon, vluchtte. Het gevecht eindigde.

Ridder van Boorne was met eenige mannen

op het kasteel gebleven en wilde van daar een uitval doen. Maar Berend riep dat dit niet meer noodig was. De brug daalde neer en de poort werd geopend. Men kwam met fakkels.

— Dank, goede lieden! riep de ridder tot de boeren.

Na den strijd wilde hij barmhartig zijn en gebod de gewonden binnen den Ravenburg te brengen. De kapelaan en vrouw Machteld zou ze verbinden.

Men droeg er ook graaf van Donkel heen, die nog leefde, al scheen zijn toestand hopeloos. Hij werd eveneens verpleegd.

Buiten bleef een wacht, maar geen vijand ver- toonde zich nog.

De nieuwe dag kwam op en de zon verlichtte een droevig tooneel. In het gras lagen veel dooden in allerlei houding.

— Ik heb er geen schuld aan, zei ridder van Boorne. 't Is vreeselijk dat iemand zoo uit wraak- zucht den vrede verstoort.

De dooden werden begraven. De ridder ver- deelde den oorlogsbuit onder zijn volk en de om- wonende boeren.

Dien dag kwamen boden van den hertog. Ze vernamen wat er gebeurd was. Ze zouden het aan den vorst meedeelen. En nog een dag later ver- scheen de hertog zelf. Hij wilde graaf van Donkel gevankelijk meevoeren. Maar dat kon niet meer. De graaf was stervend. De hertog zag hem be-

wusteloos op het bed liggen. De kapelaan zat bij den graaf.

— Van Donkel heeft zich zelf gestraft, sprak de hertog. Anders had ik hem voor dit verstoren van den vrede, op het schavot gebracht.

De hertog zou beter den graaf vroeger gebrei- deld hebben.

Door de dapperheid van 't eigen volk was de Ravenburg gered. De hertog liet zich alles vertel- len. En hij wilde ook Joos zien, den wakkeren knaap. Verlegen trad deze voor hem. Maar nie- mand zou hem nog een dommerik durven noe- men. De gewonden, die herstelden, werden ge- vangen naar Leuven geleid. Van Donkel stierf. Van Boorne liet zijn lijk naar 't gravelijk kasteel brengen.

VII.

Ridder van Boorne beloonde zijn getrouwen. En thans betoonde hij wat meer aandacht voor Joos. Deze was niet voor het boerenwerk geschikt.

— Wat zoudt ge dan willen? vroeg de ridder.

— Leeren, heer, antwoordde Joos.

— Welnu, ge moogt leeren! En ik neem u on- der mijn bescherming. Ge hebt getoond, dat gij goed oogen en ooren kunt open zetten.

Elken dag mocht Joos nu naar het kasteel ko- men, waar de kapelaan hem les gaf. Een school was er in de streek niet, want met het onderwijs was het toen nog treurig gesteld. Zelfs de ridder

kon nauwelijks schrijven.

Joos deed goed zijn best. Hij bleef nederig en hielp nog altijd de oude Bette, die nu ook veel bijstand van het kasteel kreeg, zoodat ze onbezorgd kon leven.

Na twee jaar bezocht Joos een school te Leuven. De ridder betaalde al de onkosten.

Joos wilde koopman worden. En toen hij te Leuven nog een jaar geleerd had, begaf hij zich naar Brugge, dat toen een drukke haven- en koopstad was.

Joos trad er in dienst bij een rijken handelaar. En omdat hij knap en eerlijk was en vreemde talen kende, moest hij veel reizen in den vreemde. Zoo werd de droom van zijn jeugd vervuld. Hij zag heel veel. Nu en dan kwam hij thuis en dan bezocht hij ook den Ravenburg, doch eveneens de oude Bette.

Joos werd zelf koopman, en kreeg te Brugge een kantoor en pakhuis. Hij trouwde er met een brave vrouw en was een welgesteld burger, liefdadig voor de armen.

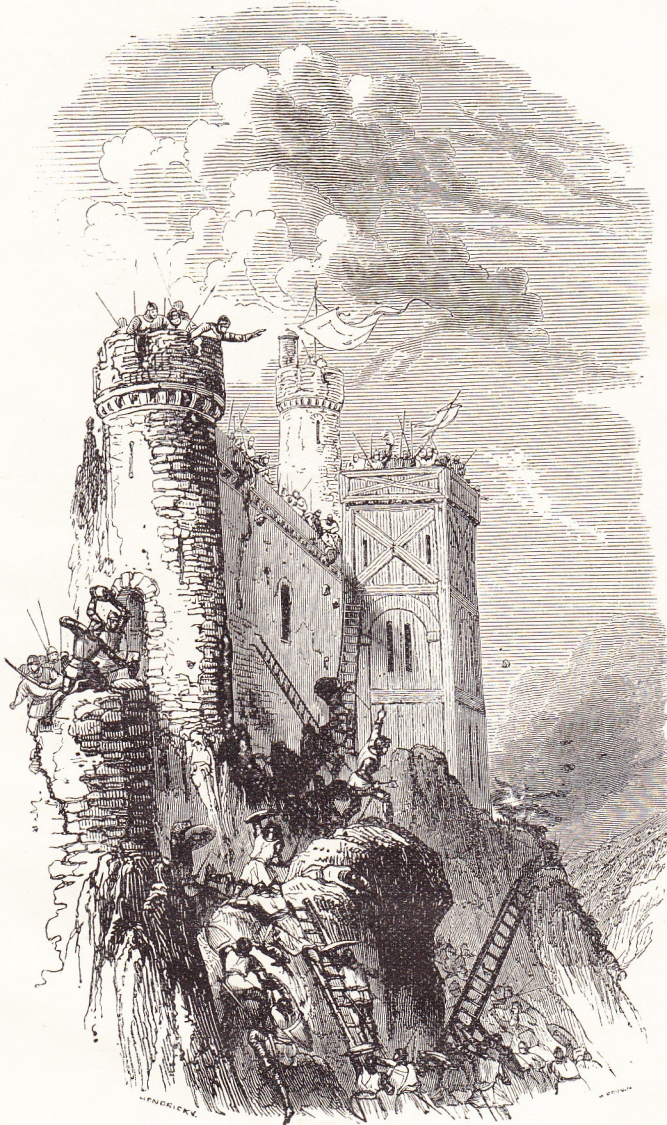
Elk jaar bezocht hij zijn ouders. Bette was gestorven. Krijn zei soms tot zijn vrouw:

— Wat kan een mensch toch mis zijn! Wij, die vroeger meenden, dat Joos dom was! En hij heeft het heel ver gebracht.

Elk jaar ook bracht Joos een bezoek op den Ravenburg, die thans vreedzame jaren beleefde. En in 't ronde woonden de gehuwde broers en zusters van Joos op hoeven.

Een arme kluizenaar van de omstreken van Amiens, Petrus genaamd, uit Jeruzalem weêrkeerende, waar zijn godvruchtigen iever hem gebracht had, vatte het plan op de Christenen te vergaderen om de heilige streek, die door de geboorte en den dood van Jezus Christus vereerd

waarvan hij zelf het voorwerp was geweest. Zijne ongekunstelde, maar krachtige en overtuigende wel sprekendheid boezemde in ieders hart, den geestdrift in, die hem zelf bezielde. Kreten van afgrijzen en van haat tegen de ongeloovigen stegen op, toen men de dwingelandij in de heilige stad

BELEG VAN BOUILLON.

was, aan de goddeloozen te ontrukken. Krachtvol schilderde hij de aanslagen af, die verwaande overweldigers de heilige gedenkteekens deden verduren, hunne heiligschennissen, de beleedigingen waarmede zij de Christenen, die zij onder hun juk medesleepten, overlaadden, de menigvuldige smaad waarvan hij getuige, als ook die,

door den Kalif Hakem, of later door den sultan Malek-Shah was uitgeoefend, vernam. Petrus doorliep Italië, Duitschland, Frankrijk en de volkeren die op zijne stem waren toegesneld, brandden van verlangen, de ongeloovigen te gaan uitroeien en de heilige stad te verlossen. Om dien krijgstoct te heiligen, beleigde de Paus een con-

GEÏLLUSTREERDE

Geschiedenis van België

DOOR

G. H. MOKE.

GEHEEL HERZIEN EN HET HEDENDAAGSCHE TIJDPERK BIJGEWERKT

DOOR

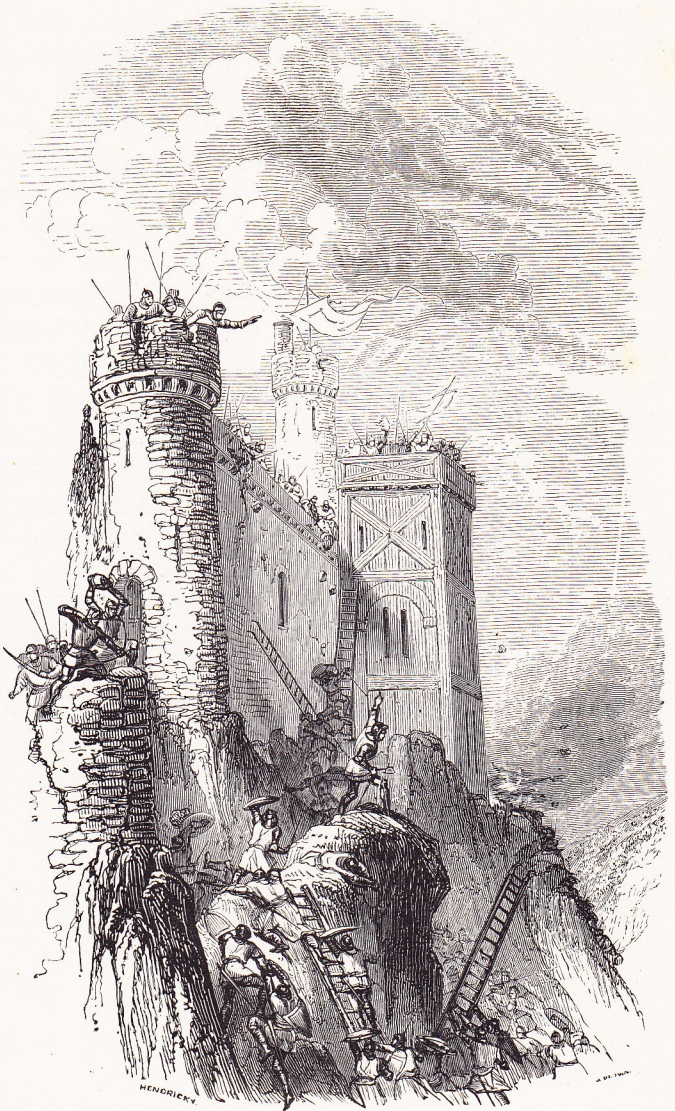
EUG. HUBERT

LEERAAR AAN DE HOOGESCHOOL TE LUIK.

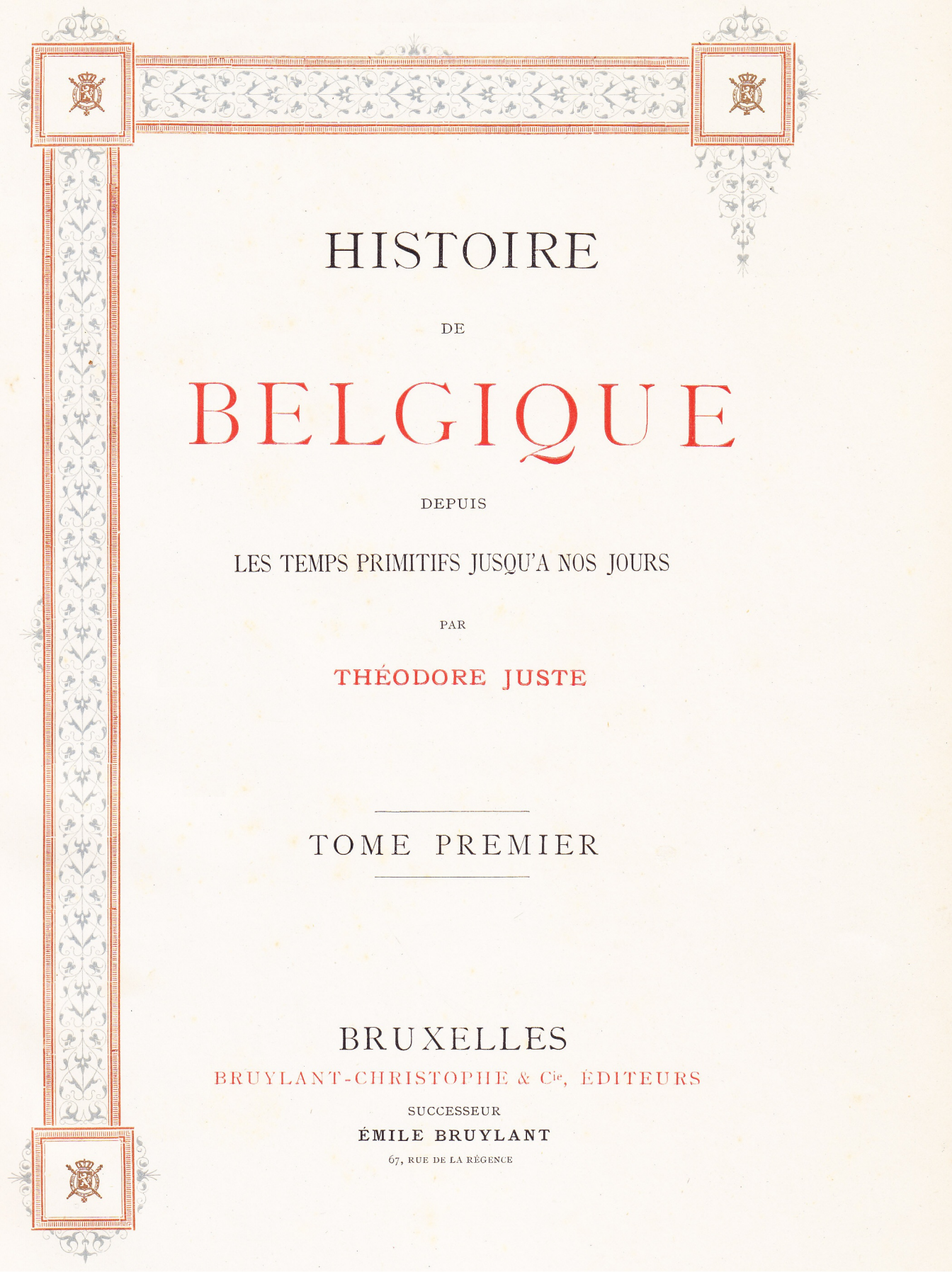
BRUSSEL. — J. LEBÈGUE & CIE.

à rechercher les aventures guerrières. Dès le début de son règne, il aida puissamment Albéron II, évêque de Liège, à reconquérir le château de Bouillon (septembre 1141), dont Renaud, comte de Bar, s'était emparé. Plus tard, après diverses autres entreprises qui furent malheureuses pour lui, il alla porter la guerre dans l'évêché de Liège, afin d'obtenir le remboursement d'une somme de cinquante livres, qu'il avait, disait-il, prêtée à Albéron, lors du siège de Bouillon. Henri de Leyen occupait à cette époque le siège épiscopal ; doué d'une grande énergie, il ne s'effraya point des menaces de Henri l'Aveugle : il appela tout son peuple autour de la châsse de saint-Lambert et marcha à la rencontre de son adversaire, dont il dispersa la chevalerie dans la plaine d'Andenne (1152). Une seconde campagne, entreprise en 1155 par Henri l'Aveugle, ne fut pas plus heureuse. Ces revers finirent par le

SIÈGE DE BOUILLON (1141).

décourager ; il déposa les armes et, pendant plusieurs années, s'appliqua à poser les bases des libertés namuroises. Mais lorsque Godefroid de Brabant eut mis en avant ses prétentions sur le comté de Namur, il répondit avec fierté aux menaces du duc, rassembla ses milices et demanda du secours à son beau-frère, Baudouin IV, comte de Hainaut, auquel il venait, faute d'héritier direct, d'assurer sa succession. Baudouin lui envoya huit cents chevaliers. Après

HISTOIRE

DE

BELGIQUE

DEPUIS

LES TEMPS PRIMITIFS JUSQU'A NOS JOURS

PAR

THÉODORE JUSTE

TOME PREMIER

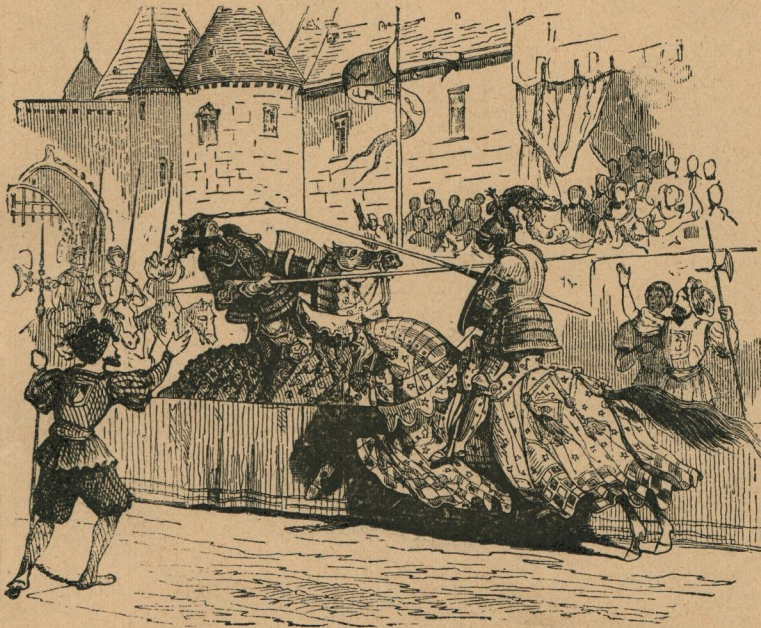
BRUXELLES

BRUYLANT-CHRISTOPHE & Cie, ÉDITEURS

SUCCESSEUR

ÉMILE BRUYLANT

67, RUE DE LA RÉGENCE

101. — Un tournoi.
Een steekspel.

102. — Réception de Guillaume de Juliers, prévôt d'Utrecht et petit-fils de Gui de Dampierre, appelé à Bruges par Pierre de Coninck et Jean Breydel.
Ontvangst van Willem van Gulik, domproost van Utrecht, kleinzoon van Gwijde van Dampierre, naar Brugge geroepen door Pieter de Coninck en Jan Breydel.

CH. SEVERIN

HISTOIRE DE LA BELGIQUE
EN IMAGES

GESCHIEDENIS VAN BELGIË
IN PRENTEN

J. LEBÈGUE ET Ce ÉDITEURS
BRUXELLES